

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

1§ Osallistumismahdollisuudet ovat puutteelliset. iso osa metsänomistajista asuu muualla kuin metsiensä sijaintikunnassa ja näiden omistajien mahdollisuudet osallistua omaisuuttaan koskevaan päätöksentekoon ovat haastavat lakiesityksen edellyttämällä kuulemistavoilla.

Kaavoituksen metsätalousvaikusten arviointi tulisi tehdä aina, mikäli kaavoituksella muutetaan aiempaan verrattuna metsätalouteen käytettävien alueiden osalta.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Maakuntakaavan tulee pysyä riittävän suurpiirteisenä. Maakuntakaavaa ei saa käyttää suojelun työkaluna, vaan suojelupäätökset tulee tehdä sen alan lainsäädännön alla ja suojeluviranomaisten toimesta. Maakuntakaavalla tulee esittää vain jo suojellut alueet. Jos kuitenkin maakuntakaavalla osoitetaan uusia suojelukohteita, tulee varmistaa, että niistä tehdään mahdollisimman nopeasti suojelupäätökset ja niihin liittyvät korvauspäätökset. Vaikka kaavamääräys ei estäisi metsätalouden harjoittamista, puun ostajat eivät uskalla ostaa puuta näiltä alueilta ja siten alueet ovat omistajilleen tuottamattomia ilman korvauspäätöksiä. Myös kiinteistökaupassa kohteet muuttuvat arvottomiksi.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Yleiskaavaa ei saa käyttää suojelun työkaluna, vaan suojelupäätökset tulee tehdä sen alan lainsäädännön alla ja suojeluviranomaisten toimesta. Yleiskaavalla tulee esittää vain so suojellut alueet. Jos kuitenkin maakuntakaavalla osoitetaan uusia suojelukohteita, tulee varmistaa, että niistä tehdään mahdollisimman nopeasti suojelupäätökset ja niihin liittyvät korvauspäätökset. Vaikka kaavamääräys ei estäisi metsätalouden harjoittamista, puun ostajat eivät uskalla ostaa puuta näiltä alueilta ja siten alueet ovat omistajilleen tuottamattomia ilman korvauspäätöksiä. Myös kiinteistökaupassa kohteet muuttuvat arvottomiksi.

Yksityisten maanomistajien metsät tulee yleiskaavoituksessa säilyttää metsälain piirissä, ellei maankäytön muutos ole nopeasti tosiasiallisesti tapahtumassa. Tämä on tärkeää metsien järkevän käytön, mutta myös metsätalouden tukien saannin kannalta. Esim. metsätalouden ympäristötukea ei voi saada kohteille, jotka eivät ole metsälain piirissä.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

Asemakaavan laatiminen yksityisiin metsätalousmetsiin tulisi perustua aina maanomistajan suostumukseen.

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Ei Kommentoitavaa

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Ei Kommentoitavaa

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

Kunnan ei tulisi voida periä maanomistajilta ranta-alueilta korvausta kaavoituksesta, vaikka maanomistaja saisikin ranta-rakennuspaikkoja. Isolla osaa rantarakennuspaikoista ei ole maan arvoa nostavaa vaikutusta markkinoilla.

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Mikäli kaava koskee maa- ja metsätalouden käytössä olevia alueita, tulisi kaavaa laadittaessa selvittää kaavan vaikutukset näille elinkeinoille.

Kaavehdotuksen julkituleminen tulee tiedottaa suoraan maanomistajille, jos kaava muuttaa heidän maansa käyttöä tai muuten olennaisesti muuttaa mahdollisuuksia käyttää maataan entiseen tapaan. Suomessa on lainhuutorekisteri, josta omistajatideot saa selville. Mikäli maanomistaja ei ole hakenut lainhuutoa tai selvennyslainhuutoa, tiedottamisvelvoitetta ei näille maanomistajille tarvitse olla.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

Ei kommentoitavaa

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa koskevat säännökset

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Jos kaavahankkeesta ei tiedoteta suoraan maanomistajalle, tulisi muutoksenhaku olla mahdollista aina sen jälkeen, kun maanomistaja on saanut tiedon maataan koskevasta kaavasta.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa j voimaantuloa koskevat säännökset

Kaavan voimaantulo pitää olla mahdollista vain riittävän tiedottamisen jälkeen.

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

Ei kommentoitavaa

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Korvaus metsätalouden harjoittamisen rajoituksista on hyvä uudistus ja selkiyttää tilannetta. Korvaus tulee säätää koskemaan kaikkia rajoituksia. Korvausta ei saa kytkeä vapaaehtoiseen suojeluun (Metso)

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsi)

Ei kommentoitavaa

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Yli-Talonen Jari
Mhy Päijät-Häme - Timo Hannonen